

TOR:s yttranden

Yttrande över riksskatteverkets betänkande kontroll av räntor

Sedan Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund (TOR) beretts tillfälle avge yttrande över rubricerade betänkande får förbundet härmed anföra följande.

Generellt kontrollsystem för beskattning av räntor och kapitalbehållning

I betänkandet föreslås generell skyldighet för banker och andra kreditinstitut, som yrkesmässigt tar emot eller förvaltar penningmedel på räntebärande konton, att lämna uppgift till ledning för kontohavarens taxering. Uppgiftsskyldighet skall i normalfallen — när kontohavarens person- eller organisationsnummer är kända — föreligga när den sammanlagda räntan uppgår till minst 500 kr eller den sammanlagda kapitalbehållningen överstiger 5 000 kr vid årets utgång. Saknas identifieringsnumren föreslås i stället lägre beloppsgränser (100 kr och 1 000 kr) samt att de skall gälla per konto.

Betänkandet utgör enligt TOR:s mening inte tillräckligt underlag för att bedöma om det är en lämplig prioritering av de resurser som samhället kan anslå till skattekontrollen att införa ett system med generell kontroll av räntor. TOR anser sig därför inte böra ta ställning till denna fråga. Om statsmakterna finner att ett sådant kontrollsystem bör införas och att RSV:s förslag skall ligga till grund för detta vill TOR att följande synpunkter beaktas.

TOR vill inledningsvis slå fast att tillgången till kontrolluppgifter är av mycket stor betydelse för taxeringsnämndernas granskningsverksamhet. Detta kan sägas särskilt komma att gälla för kontroll av ränteintäkter och förmögenhet.

Av betänkandet framgår emellertid att det väntade uppgiftslämnandet kommer att anta mycket stora proportioner — totalt finns för närvarande ca 27 miljoner konton. Det ligger i sakens natur att den datamässiga avstämningen av denna mängd kontrolluppgifter mot självdeklarationerna måste resultera i ett mycket stort antal fall där kontrolluppgifterna och den skattskyldiges uppgifter inte stämmer överens. I en sådan situation synes skyldighet för taxeringsnämnden att kommunicera kontrolluppgiften med den skattskyldige före beslut alltid föreligga. Justitieombudsmannen har nämligen i sitt beslut Taxering i dataåldern — synpunkter för kommande år m m — s 10 tolkat 65 § TL på detta sätt. Taxeringsnämndernas skriftliga kontakter med de skattskyldiga i form av utredningar och underrättelser är redan i dag omfattande. Förslaget innebär således en kraftig ökning av dessa arbetsuppgifter. Enligt TOR:s bedömning medger inte taxeringsnämndernas nuvarande resurser en sådan ökad arbetsbelastning.

Enligt TOR:s mening bör därför redan nu övervägas om inte beloppsgrän-

serna för uppgiftsskyldigheten borde sättas högre än i förslaget. En höjning bör kunna ske till en sådan nivå att antalet kontrolluppgifter minskas märkbart utan att gränserna skulle bli så höga att andra än småsparare skulle undgå kontrollen. Visserligen skulle en höjning kunna medföra att benägenheten skulle öka bland vissa skattskyldiga att genom att fördela sina medel på flera konton undgå att kontrolluppgift skulle lämnas. Detta förfarande förutsätter emellertid att konton öppnas i olika banker. Sparare med stora tillgångar som vill uppnå att undgå kontroll kan antas — oavsett hur beloppsgränserna bestäms — försöka få sina sparmedel placerade hos företag eller enskilda som inte nås av detta kontrollsystem.

Ytterligare skäl att ha högre beloppsgränser kan anföras. Det finns enligt TOR:s mening anledning att tro att bl a många äldre personer med små ränteintäkter och utan skyldighet att betala förmögenhetsskatt av olika skäl kan antas känna sig föranlåtna att ta ut sina sparmedel från bankerna för att undgå att uppgifter om dessa kommer till myndigheternas kännedom. Ett sådant handlande skulle bl a medföra att dessa medel därefter inte skulle bli räntebärande för de enskilda och att bankerna inte längre skulle få disponera över medlen.

Utgiftsräntor

För att förbättra och underlätta kontrollen av de skattskyldigas avdrag i deklARATIONEN för räntor på lån föreslår RSV en skyldighet för de skattskyldiga att specificera utgiftsräntor och skulder i förvärvskällorna annan fastighet och kapital.

TOR delar RSV:s bedömning att det enklaste sättet att åstadkomma ett bättre kontrollunderlag beträffande skulder och utgiftsräntor är ett krav att dessa uppgifter specificeras.

När det gäller att avgränsa denna generella uppgiftsskyldighet till vissa förvärvskällor anser även TOR att förslaget ej bör innefatta förvärvskällorna jordbruksfastighet och rörelse.

I betänkandet har inte diskuterats om denna skyldighet även skall avse förvärvskällan tillfällig förvärvsverksamhet. TOR vill därför framhålla att något bärande skäl att ej låta skyldigheten även avse denna förvärvskälla saknas.

Ikraftträdande

Vid bedömningen av frågan om vid vilken tidpunkt som förslaget bör kunna tillämpas vill TOR betona att särskild hänsyn måste tas till taxeringsnämndernas arbetssituation. I vilken form förslaget än genomförs kommer kontrollen av räntor att ta betydligt mer av nämndernas tid i anspråk än vad som nu är fallet. Mot bakgrund härav och då taxeringsnämnderna också i andra sammanhang föreslås få ändrade arbetsuppgifter anser TOR att förslaget inte bör

tillämpas före 1984 års taxering, varvid betydligt högre beloppsgränser än de av utredningen föreslagna bör tillämpas.

Yttrande över 1976 års fastighetstaxeringskommittés betänkande Särskild fastighetstaxering (Ds B 1981:5)

Sedan Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund (TOR) beretts tillfälle avge yttrande över rubricerade betänkande, får förbundet härmed anföra följande, varvid yttrandet begränsas till avsnitt av mera speciellt intresse för förbundet.

Nytaxeringsgrunderna

Kommitténs förslag innebär att bestämmelserna om ny taxering skall föras över från kommunalskattelagen till fastighetstaxeringslagen (FTL) med i stort sett oförändrat innehåll. Man föreslår dock vissa ändringar när ny taxering skall ske.

Kommittén föreslår sålunda att man vid nytaxeringsprövning på grund av ändring i en fastighets "fysiska beskaffenhet" även i fortsättningen skall tillämpa den s k femtedelsregeln. Det nuvarande minimibeloppet, 10 000 kr, föreslås emellertid bli höjt till 25 000 kr. TOR har inget att erinra mot dessa förslag.

I fråga om småhus föreslår kommittén en ny bestämmelse som innebär att ny taxering alltid skall ske om inträffad förändring medför att det sammanlagda värdet av småhuset och tomten bör höjas eller sänkas med minst 100 000 kr. Denna beloppsregel torde inte öka antalet nytaxeringar i någon större utsträckning. En förändring av taxeringsvärdet för ett småhus med 100 000 kr är enligt TOR:s mening av sådan storlek att den alltid bör föranleda ny taxering, bl a med hänsyn till kraven på en likformig och rättvis taxering. TOR tillstyrker därför förslaget.

För närvarande är det endast fastighetsägaren eller vederbörande kommun, som kan göra framställning om ny taxering i det fall myndighets beslut (s k rättsligt förhållande) eller betalning av anslutningsavgift o dyl påverkar värdet av fastigheten. Kommittén föreslår att denna nytaxeringsgrund skall vara obligatorisk, d v s ny taxering får ske utan särskild framställning. Femtedelsregeln och visst minimibelopp föreslås gälla även i fortsättningen. Kommittén föreslår emellertid ytterligare en beloppsspärr. Understiger värdeändringen 100 000 kr måste fastighetsägaren göra särskild framställning för att ny taxering skall få ske. Denna beloppsspärr är enligt TOR:s mening inte befogad. Den torde i viss utsträckning hindra en rättvis och likformig taxering. TOR föreslår istället att ny taxering enligt denna grund skall få ske så snart femtedelsregeln uppfylls. I likhet med vad som har föreslagits om förändring på grund av fysisk beskaffenhet bör för ifrågavarande grund ny taxering ske om värdeändringen för ett småhus överstiger 100 000 kr.

Vid ny taxering får endast beaktas sådana förändringar, som har inträffat under viss bestämd tidsperiod. Denna period sträcker sig från ingången av det taxeringsår, då fastigheten senast taxerades, till ingången av det taxeringsår, då ny taxering skall ske. I de flesta fall medför denna bestämmelse inte några tillämpningssvårigheter. Detta kan dock inträffa om en fastighet har taxerats som varande "under byggnad". Det borde därför finnas möjlighet att få göra ny taxering då en byggnad i allt väsentligt har blivit färdigställd. Förutom att nytaxeringsprövningen underlättas främjar en sådan regel även kraven på en rättvis och likformig taxering.

Sammanläggning och kvittning

Enligt nuvarande ordning skall vid nytaxeringsprövningen varje nytaxeringsgrund bedömas för sig. Kommittén föreslår att alla de värdeändringar, som kan härledas från ändrad fysisk beskaffenhet eller rättslig status bör vägas samman vid nytaxeringsprövningen. TOR har inget att erinra mot ett sådant förfarande. Det bör dock påpekas att förhållandena för en fastighet däri-genom kan förändras väsentligt utan att den blir föremål för ny taxering. TOR har tidigare uttalat sig mot den föreslagna bestämmelsen i 16 kap 4 § FTL om att ny taxering på grund av rättsliga förhållanden m m endast får ske på ägarens initiativ i det fall värdeändringen understiger 100 000 kr. Sammanläggnings- och kvittningsreglerna bör anpassas till vad TOR därvid uttalat.

Åtgärder vid ny taxering

Kommitténs förslag i denna del innebär att man vid ny taxering i större utsträckning än tidigare skall få rätta felaktigheter, som har skett vid den senaste taxeringen av fastigheten. TOR tillstyrker de lämnade förslagen.

RSV:s anvisningar

RSV bör utfärda närmare anvisningar om hur nämnderna praktiskt skall förfara vid nytaxeringsprövningen. Anvisningarna bör innehålla exempel på sammanläggning och kvittning. Vidare bör de innehålla exempel som visar hur och när tidigare felaktigheter får rättas. RSV bör utforma anvisningarna på sådant sätt att skillnaden mellan nytaxeringsprövningen och själva taxeringen klart framgår.

Taxeringsorganisationen

Kommittén föreslår att det i mån av resurser bör ske tjänstemannagranskning vid särskild fastighetstaxering.

TOR har inget att erinra mot att tjänstemannagranskning införes även vid fastighetstaxeringen under förutsättning att särskilda resurser i form av hand-

läggande personal tillföres lokal skattemyndighet. Förbundet framför dessa krav mot bakgrunden av erfarenheterna från AFT -81.

Kommittén har under avsnitt 11 redovisat intäkter och kostnader, som för-
anleds av den särskilda fastighetstaxeringen. Av redovisningen framgår att in-
täkterna väsentligt överstiger kostnaderna. TOR anser att detta förhållande
bör beaktas såväl när arvodena för fastighetstaxeringen fastställs som när re-
surser för tjänstemannagranskningen tillföres lokal skattemyndighet.

Deklarationsskyldighet m m

Vid 1981 års allmänna fastighetstaxering tas en mängd uppgifter in i fastig-
hetstaxeringsregistret. De uppgifter, som finns avseende fastigheter för vilka
ny taxering ifrågasätts, bör förtryckas i de deklARATIONER som sänds till fastig-
hetsägarna. Ett sådant förfarande underlättar såväl arbetet med den särskilda
fastighetstaxeringen som uppgiftslämnandet för fastighetsägaren.

I reservation har bl a föreslagits att byggnadsnämnderna i större utsträck-
ning än för närvarande bör delta i insamlingen av uppgifter för fastighetstaxe-
ringen. TOR instämmer i reservantens förslag om att myndigheter, som för
sin verksamhet t ex besiktigar fastigheter, även bör samla in uppgifter för fas-
tighetstaxeringen.

Bestämmelserna om sekretess har nyligen ändrats. I taxeringslagen (TL) och
FTL finns nu inte längre bestämmelser om att nämnderna skall utse särskilda
ledamöter, som får granska deklARATIONER. De nya bestämmelserna innebär
naturligtvis inte en minskning av ledamöternas möjlighet att få ta del av upp-
gifter som behövs för deras ställningstagande i taxeringsfrågor. Avsikten har i
stället varit att anpassa taxerings- och skattebestämmelserna till den nya sekre-
tesslagen. I förarbetena (prop 1980/81:70) till ändringen av 50 § TL och 18
kap 16 § FTL har departementschefen angett att det bör ankomma på myndig-
heterna att genom interna föreskrifter ange vad som skall gälla i fråga om rät-
ten att ta del av handlingar med sekretesskyddande uppgifter. Kommittén har
som sin mening uttalat att denna rätt även i fortsättningen bör omfatta samtliga
ledamöter i fastighetstaxeringsnämnden. Enligt TOR:s mening bör det an-
komma på RSV att utfärda närmare anvisningar om nämndledamöters rätt att
ta del av fastighetsdeklARATIONER m m.

Fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet m m

Kommittén föreslår att besluts- och underrättelseförfarandet vid särskild
fastighetstaxering utformas på samma sätt som gäller vid den allmänna fastig-
hetstaxeringen. Fastighetsägaren skall således efter viss erinringstid kunna få
beslutet omprövat av nämnden. TOR har i och för sig inget att erinra mot det-
ta. Förbundet vill emellertid i detta sammanhang ta upp frågan om nämndens
kommunikationsskyldighet innan den fattar sitt beslut om fastighetstaxering.

Denna fråga har aktualiserats i samband med 1981 års allmänna fastighetstaxering. Formellt sett torde nämnden t ex vara skyldig att ta kontakt med fastighetsägaren om uppgifterna i 1981 års deklARATION avviker från de uppgifter han har lämnat i 1975 års deklARATION. Denna situation torde i de flesta fall kunna undvikas om uppgifterna i fastighetstaxeringsregistret förtrycks i den deklARATION, som sänds ut till ägarna. Kommunikationsproblemet kan även underlättas på ett annat sätt. Detta kan ske genom att nämndens första ställningstagande benämns "preliminärt beslut". Det förfarande som tillämpades vid 1975 års allmänna fastighetstaxering kan således lämpligen införas vid den särskilda fastighetstaxeringen.

Kommittén föreslår att sk fördelning av taxeringsvärdet skall få beslutas av ordföranden på nämndens vägnar. Sådan beslut avses få fattas även efter det att arbetet med taxeringen har avslutats. Vidare föreslås att talan mot beslutet inte får föras i högre instans. Enligt TOR:s uppfattning förutsätter en bestämmelse om att beslutet får fattas efter det att taxeringsarbetet avslutats även en bestämmelse om att beslutet inte får överklagas. Blir beslutet överklagbart får ägaren nämligen möjlighet att anföra besvär i särskild ordning. Införs inte ett besvärshöjningsbud bör beslut om fördelning av taxeringsvärdet, enligt TOR:s mening, endast få fattas under den tid då arbetet med taxeringen pågår.

Angående två "överspelade" meddelanden i RSV:s Dt serie 1980

Som framgår av s 79 i nr 1—2 av tidskriften 1981 skulle meddelandena nr 7 och 8/80 inte publiceras. En allmän orientering om meddelandenas innehåll, provvärdering inför 1981 års allmänna fastighetstaxering, finns dock i SN 1980 s 275. Sedermera har man tydligen ändrat sig eftersom nr 7 och 8 i Dt-serien kommit ut från tryckeriet den 22 april 1981. De var då överspelade sedan nästan ett år tillbaka och kommer därför inte att tas in i den löpande upplagan av tidskriften utan redovisas endast i den bundna upplagan för 1980.

Till vårt stockholmskontor behöver vi flera

SKATTESPECIALISTER

REVEKO är en revisionsbyrå med c:a 300 medarbetare varav 66 auktoriserade och 28 godkända revisorer. Vi finns även i Borås, Göteborg, Halmstad, Jönköping, Karlstad, Lidköping, Malmö, Mariestad, Skövde, Trollhättan, Varberg, Värnamo, Örnsköldsvik och Örebro. Genom medlemskap i KMG (Klynveld Main Goerdeler), en av världens största revisionsfirmor, är vi representerade över i stort sett hela världen, bl a USA, Kanada, Australien och Västeuropa.

Du har en gedigen erfarenhet från skattedomstol, länsstyrelse, RSV eller dylikt och/eller av kvalificerad skatterådgivning.

Du är kreativ och samtidigt serviceinriktad.

Du är också beredd att satsa mycket av dig själv.

Vi ställer höga krav men har också mycket att erbjuda.

Vill du veta mera om jobbet och om oss ring gärna Jerry Ralowski eller Sune Lundgren 08/24 83 00.

Din ansökan sänder du till REVEKO Box 7267, 103 89 Stockholm.

REVEKO

Karlgrens, Nordelöfs, Nils Olsson & Engqvist AB
Auktoriserat revisionsbolag

Medlem av **KMG**
Klynveld Main Goerdeler